

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ DANIEL RICHE

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΙΜΠΙΤΟΕ

TAN, πρό χρόνων, βρισκόμουν στο Φουέγιος, ένα νησάκι του Ειρηνικού Ωκεανού, κοντά στη Νότιο Αμερική, ο καιρός μου κυλούσε δίχως να με τυραννή ή ληΐξει. Δέν τόν έννοιωθα καθόλου.

"Ήμιον με έπιστημονική αποστολή στο μικροσκοπικό αυτό νησί, το πλημμυρισμένο από άφθονους κροκοδείλους, Φλόξενιοι, Ιπποταίοι, άν και μισόγροια λιγάκι, οι Ιθαγενείς Κανάκια, οι κάτοικοί του, δέν μ' άφησαν να παρουσιωθώ σε τίποτε. Έξη μήνες, όσους κάθισα εκεί κάτω, ήσαν για μένα έξη μήνες διασκεδάσεων, ψαρέματος και κληνησιού. Έξη μήνες συγκληΐσε-

ον και άπορόπων.

Είχα γερή παρέα από λεβεντόκοσμα χαλκόχρομα παλληκάρια. Ο Βαρούπα, ο Σερβά, ο Τομιότα —οι καθημερινοί μου σύντροφοι— δέν ήξεραν πώς να με περιποιηθούν. Άκούσαστε πεζοτόμοι, τολμηροί κολυμβητάι και σκοπευταί αφάνταστης μαεστρίας, με γοήτευαν κυριολεκτικώς με τη συντροφιά τους. Μία συντροφιά μεγάλων παιδιών, άγνων και παρθένων, σαν τόν όκεανό που τούς τραγούζει.

Μιά μέρα, κοντά στο γλυκοζάραγμα, άνταμώσαμε κ' οι τέσσερες κοντά στην όχθη του ποταμού που σάει στα δυο το γραφικό νησί τους και που είνε γεμάτο από θραύσει κ' έπιθαμικούς κροκοδείλους.

Είχαμε αποβραδύς συμφωνήσει την έκδοσή αυτή. Και τώρα, μισοεπιλωμένοι όλοι μας στο μονόξυλο, άρροκινούσαμε σύμφωνα με το νερό την πορεία. Ο Σερβά, όρθιος στην πρόμηνη της πρωτόγονης αυτής βαρκούλας, κρατούσε ένα μονάχο κοινά και κανόνιζε με κείνο —σαν με τιμόνι— την ξοικιακή πορεία μας ανάμεσα στο ποτάμι.

"Ήλιο δέν βλέπαμε καθόλου. Τόν σκεπάζαν τα πυκνάφυλλα δέντρα της άεροποταμιάς, κ' ή άγριες κληματαριές που σκαρφάλωναν άπάνω τους, σφιχτοσπασμένες στα κλαριά τους. Μας έλουζε ή προινή δροσιά, άνακουφίζοντας την ψυχή και το κορμί μας και μās χείδευε σαγηνευτικώς τ' αυτιά ένα άτέλειο γλυκοκαλάδημα πολύχρωμων και φανταστικόν πουλιών, που τάβλεπα γιά πρώτη μου φορά.

—Χού...χα. Χού...χα!... Ντίνν!... φώναξε έξαφνα άγρια ο Βαρούπα.

"Η κραυγή του αυτή με ξύπνησε άπ' τα δνεϊρά μου και μ' έκανε να τόν κυτάξω ξαφνιασμένος. Μά κείνος περιορίστηκε να χαμογελάσει και μούδειξε κάποιον καρυδόδεκτρο ίσαμε 80 μέτρα άριστερά μας.

Κύτταξε προς τα εκεί κ' έννοιωσα άθελω θαυμασιό, γιά το χαλκόχρομο αυτό παλληκάρι. Είχε διακρίνει μιά ένδική καρύδα κατακορφής στο δέντρο, την είχε σημαδέψει λίγη ώρα πριν με το γιγάντειο δοξάρι του και τώρα το βέλος φραϊντών καρφομένο στον όρμιο καρπό, που ανάλαφρα κουνιόταν πάνω—κάτω.

—Μιράδο, Βαρούπα! τοφ φώναξα με ελλικρινή θαυμασιό.

—Μπά! Καταφέρνω και πιο δύσκολα άνόμοια, σενιόρ, μου κριΐθηκε με τα νόστιμα κορακίστικα Ίσπανικά του.

"Η άφέλειά του αυτή και ή αγουριά του τόνου της φωνής του μ' έκαναν να χαμογελάσω. Μά κ' οι άλλοι σύντροφοί του, με διακάθησαν την ψυχή τους άπ' το μάλισμα της ζήλειας και του φθόνου, έπεβεβαίωσαν την άπλή κ' έγνοιστική λιγάκι δήλωση του Βαρούπα.

Και δέν ήσαν υπερβολικά, μιά το Θεό, τα λόγια του, γιαι άμέως μούδωσε ένα ύπεροχο δείγμα της σκοπευτικής του δεινότητος.

"Ο Τομιότα έβαλε στο δοξάρι τον ένα βέλος και πεντόνοτας με δύναμη τη χορδή, το άφησε άμέσως να πετάξει στον άέρα. Γρήγορος τότε σαν άστραπή ο Βαρούπα, σημαδέυε το όρημτικό βέλος του Τομιότα, τένωσε με ροικαλάει προσπάθεια τη σκληρή χορδή του δοξάριού του και...

—Ντίνν! βούΐξε βαρεία σ' αυτιά μου το άπότομο ξετέντομα της χορδής, καθώς την άφησε άμέσως άπ' τα ουδερένια του μεράτια. Το τεράστιο βέλος του, σαΐζοντας τόν άέρα με σφύριγμα φαρμομακερού φειδιού, πέτυχε σε ήθος πενήντα μέτρων πάνω—κάτω, το βέλος του Τομιότα, καθώς άρχισε να σιγοπέφτει, και το τσάκισε στα δυό!

"Ήταν άπίστευτο αυτό, μιά το εδάφος με τα μάτια μας. Χειροκροτήσαμε ένθουσιασμένοι το άπαράμυλλο σε όλα του παλληκάρι και βγαΐνοντας άπ' την τσούπη μου μερικά τσιγάρα, τα μούρασα στους ά-

πολίτιστους, μιά ευγενικούς συντρόφους μου.

Κάτταξα άμίλητος, φήνοντας την έστατική ματιά μου τότε στον Βαρούπα, τότε στους άλλους ιθαγενείς και τότε στο σγαλό μιά β-πουλο και φρεμιστικό ποτάμι. Ο θάνατος μās παραμόνευε, γλυτονώντας κ' αυτός μαζί μας —στην έπιφάνεια του ποταμού έμεις, άόρατος άπ' τη θολάδα των νερών αυτός— και περιέμενε την κατάλληλη στιγμή ν' άνοιξη τις μασέλλες του. Ο θάνατος... Οι Κροκοδείλοι!

Μά είχα ξεχάσει σιγά—σιγά τόν τρομακτικό αυτό κίνδυνο, από τις σκέψεις μου, είχα ξεχάσει πώς βρισκόμαστε πια στην πιο επικίνδυνη ζώνη του ποταμού, στο μέρος που είνε τα νερά ρηγά και κ' ένα πήδημα ξαφνικό μπορούσαν να ζυθούν καταπάνω μας οι βρομεροί και τρομεροί κροκοδείλοι.

Ναί, έννοιωθα κιάλας την άπαισία όσην σαΐλας, που βγαίνει άπ' το στόμα των κροκοδείλων, άν δέν είχα το μυαλό μου καρφομένο στα σιγομουρμούριαματά του Βαρούπα!

Τί μούλεγε;

Μά γιά τί άλλο μπορούσε να μου ληΐ ένα παλληκάρι 25 χρόνων; Μου μιλούσε γ' άγάπη...

"Ακούστε λοιπόν, τί μούλεγε ο Βαρούπα:

—Ήταν όμορφη πολύ ή Ίμπιτόε, σενιόρ! Μοναχοκόρη του ιερέα της φυλής μας, ήταν προορισμένη γιά τόν Νέπου, το γιού το άρχηγού μας. Την είχε με το ζόρι άγκαζάσει γιά τόν έαυτό του ο Νέπου. Πρόλαβε, βλέπετε, σαν παραρηπόλιου που είνε, κ' έχει ελεύθερο το διάβα του παντού.

...Την άγκαζάσαμε, λέω, με το ζόρι. Και μιά μέρα την πέτυχε μονάχη να μαγειρείη στο καλύβι της. Ένα παχουλό ζαχαδάι, χροινάτιο, πάνω—κάτω, σφιρογούριζε περασμένο σε μιά σούβλα από μπαμπού, κ' ή Ίμπιτόε πλάι του πρόσεξε να μην το καρκαλίση ή φλόγα της φωτιάς.

...Μήρες στο καλύβι ο Νέπου, γλυστορώντας κατάχαμα με την κοιλιά του, σαν άγριόγατος σε κοττέτσι, και της ξεπέρασε άπ' τη μήτη το μπροντίζινο γυαλιστερό χαλάδι! Κόντευε να οριστή ή σάρκα, άπ' την αντίσταση της κοπέλλας!

...Πάει, σενιόρ. Ήταν δική του πειά ή Ίμπιτόε. Άν τόκανα εγώ από το πράγμα, θα με σκότωναν βρούλα και κρυρά οι δικοί της. Μά τόν Νέπου ποιάς τολμάει να τόν πειραΐσει; Ένα βασιλόπουλο με δύναμη στον τόπο μας;

...Κολλασέυτηκε μάλιστα άπ' την τιμή ο ιερέας μας κ' έστειλε στον άρχηγό μας ένα ζευγάρι πλομιστά παγόνια. Ήταν σημείο αυτό πώς παραδεχόταν το άρραβόδνασμα της μοναχοκόρης του με το γιού του. Κι' ο άρχηγός μας πάλι τόν επισκέψτηκε στην καλύβη του. Κι' ήταν κ' αυτό σημείο πώς το διάλεγμα του γιού του ήταν σύμφωνο με τη θέλησή του.

...Μά θα μου πής, σενιόρ: Πώς την άγκαζάρισε τότε με το ζόρι, αφού δέν πέθρισε αντίστασα άπ' τούς δικούς της, άν τη ζήταγε κανονικά;

...Θά σοφ πώ: Σε μās, μπορεί να θέλουν τα γονικά μας, μιά τιποτε δέν μπορεί να γίνη, άν δέν θέλουμε και μεις. Έτσι και ή κοπέλλα, ή Ίμπιτόε. Ήθελε έμένα. Δέν ήθελε τόν Νέπου. Μά τότερα πρέπει άπ' τούς νόμους της φυλής μας να τόν πάρη άντρας της, γιαι κανένας, ούτε κ' εγώ, δέν τη θέλω πειά. Ύστερα άπ' την προσβολή έκαλεη το χαλάδι. Καταραμένο Νέπου!

Στέναξε βαρεία το παλληκάρι, στην τελευταία του φράση. Σαγηνεύτηκα κ' εγώ άπ' το άπλοικό αυτό ειδικίλλο και περίεργος να μάθω ν' άλλα, ρόησσα με κάποιον άνομοιο τόν Βαρούπα:

—Μά καλά, παιδί μου, αφού σ' άγαπούσε και την άγαπούσε, γιαι δέν της έπαιρνες έσύ, θεληματικά ή άθελά της, το χαλάδι;

Κι' ο Βαρούπα, με καινούργιο στεναγμό, μούπε μελαγχολικά:

—Παί! ήταν πεισματάρα και ναϊάρα ή Ίμπιτόε. Νά, Γ' αυτό! Δέν υπορούσα να την άγκαζάρω θεληματικά, γιαι μου τόκρυβε πώς μ' άγαπούσε. Με δαμώνιζε με φλογερές και τσαχτινάδες ματιές σαν ήμιον μαρούα της, μιά μόλις τη ζύγωνα λαχταρισμένος, γλυστορούσε σαν χέλι ποταμίσιο άπ' τα δάχτυλά μου κ' έκανε πολόν καρπό να μου μιλήση και να με ξανακαυτάξει κιάλα. Νά την άγκαζάραω άθελά της; Δέν βάσταγε ή ψυχή μου. Την άγαπούσα και δέν ήθελα να την παρούνα.

...Μά τότερα μετάνιωσσε ή καλή μου, ή Ίμπιτόε μου ή γλυκειά, και κλαίει μερόνυχτα με δάκρυα ζεστά. Άογά, σενιόρ... Άογά και γ' αυτή και γιά μένα. Κι' αυτή θα ζήση μέρες άχαρες κ' εγώ θα

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

'Η διάσημος Άγγλις ποιήτρια 'Ελισάβετ Μπράουνινγκ.

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ο βασιλεύς της Ισπανίας Φίλιππος ο Β', κατά την εορτή των γενεθλίων της τρίτης συζύγου του Άννας, της Έστερ για δύο φορές μιά ανεκτάμητη... σαλάτα, μέσα σ' ένα χρυσό πιάτο, συνοδεύοντάς την με την εξής επιστολή :

«Αγαπητή μου... Σου στέλνω τη σαλάτα αυτή, η όμοια, πιπεύω, θα σου φανή νοστιμιάτατη. Καθώς βλέπεις, οι όλα λοχολούμαι, ακόμα και στη... μαγειρική. Θα μπορούσω λοιπόν ν' αποσπάσω τα συγχαρητήριά σου; Τα δικιά μου τα έχεις για την εορτή σου. Φίλιππος».

Η περιφημή αυτή σαλάτα — ελληνική βασιλική — αποτελείτο από ... πολυτίμιους λίθους. Τα χορταρικά ήταν πολιτικοί και οικονομικοί, το λάδι τριμμένα τοπία, το ξύδι σάννη ρουμανικών, το αλάτι τέλος διαμόντια και μαργαριτάρια!

Ο Μέγας Ναπολέον είχε μεγάλη αδυναμία στο κυνήγι και πολλές φορές διοργάνωνε πολιτηθέςτατες κληνηγετικές εκδρομές.

Ήταν όμως καλός σκοπευτής και πολύ σπάνια κατόρθωνε να σκοτώσει το θηραμά του, γιατί πυροβολούσε χωρίς να σκοπεύει και χωρίς να στηρίζει το όπλο του στον άμμο. Μιά μέρα, κληνηγώντας μαζί με το στρατάρχη Μασσενά, είδε ένα κύννησι. Κι' επειδή —κατά τους τότες— έπρεπε να πυροβολήσει αυτός πρώτος κατά των πουλιών, σήκωσε γρήγορα —γρήγορα το όπλο του και τράβηξε μία γρηθ μεία, εντελώς στην τύχη άμμος.

Τα σπάνια, αντί να χτυπήσουν φουκά τις πέριδες, σκόρπισαν προς το μέρος που στεκότανταν οι ακόλουθοι του αυτοκράτορος. Ένα μέλιτα απ' αυτά χτύπησε το Μασσενά στο μάτι. Άμέσως γύρισαν όλοι στα άνωταρα κι' ο ίδιος ο Ναπολέον έδωσε διαταγή στον ιδιαίτερο γιατρό του, τον περίφημο Λαρσί, να τρέξει και να περιποιηθί το τραύμα του στρατάρχου Μασσενά, το ενδόξου νικητού της Ζυρίχης.

Όταν την επομένη ο Ναπολέον επέστρεψε το Μασσενά στην κληνηγή, όπου τον είχαν μεταφέρει, ο ενδόξος στρατάρχης του είπε με κάποια άησυχία :

—Μεγαλειότατε, ο γιατρός δεν μου είπε αν θα μείνω τυφλός ή όχι. Θέλω να το ξέρω αυτό.

—Όχι δά, στρατάρχα, εύτυχώς δεν εινε σπουδαίο το πράγμα, απάντησε ο Ναπολέον, ο οποίος είχε βεβαιωθεί ενταμεταξύ, ότι το πράγμα δεν ήταν επικίνδυνο.

Και για να πείσει το στρατάρχη, έβγαλε και έπλωσε εμπρός του ένα έγγραφο.

—Νά, διαβάστε εδω... του είπε.

Ήταν μία διαταγή, διά της οποίας ο Μασσενά άνωμάζετο αρχιστρατήγος του στρατού στην Πορτογαλία. Ο στρατάρχης όταν τη διάβασε, είπε γελώντας για τον αυτοκράτορα :

—Ο διαβολάνθρωπος! πάντοτε θέλει να ρίχνει σάχη... στα μάτια !..

μείνω ανύπαντρος παιά για πάντα. Δεν πείρνω ήλιη. Έσκληπε το κεφάλι του ο μπρούτζινος κείνος και νεαρός κολοσσός. Είδα τα μάτια του να βουρκώνουν και ήμουν έτοιμος, θλιμμένος κι' εγώ μαζί του, να ξεστομίσω λίγα λόγια κωφάγιου και παρηγοριάς.

Μά... μιά βροχιά, μολυσμένη πνοή, σαν γέθγανε από σκουλισμένο πτώμα, μωκωπε την άδεια. Και...

—Σύνιπε, σενιός... Χού...χα...Χού...χα!... Ξεφάνισε άγοιμιμένος ο Βαρούκι κι' άρταξε με μακασμένη γρηγοράδα το πελώριο δοξάρι του, τέντωσε δαμωσιμένα τη χωνηρή χορδή του κι' ενώ εγώ, άναυκτος ακόμα, έσκυθα προς τα κάτω, ένα βοήθια άντήρησε στ' αυτιά μου... ένα σφύριγμα στρογγυλάκι... κάτι σαν βροχιασμένο, κληνηγικό ούρλιαχτό θηρίου. Και...

Με το βέλος βαθειά κληνηγμένο καταμοσής στο μάτι του, ένας τρωματικός κροκόδειλος ξεανάπεσε στα θολά νερά του ποταμού, σπαταρώντας με λίσσα. Μά καθώς έπεφτε ξανά μέσα στο νερό, πρόλαβε το βδελυρό σαγόνι του να κληνηγίσει επιπλώμα την άκρη του σκουακιού μου.

Κληνηγίσαμε σαν πεθωμένοι έλοι μας την ώρα που ξεφυγόσμε ο κροκόδειλος εκείνος. Και πιά κληνηγός απ' έλους εγώ, τέντωσα το χέρι μου κι' έσφιξα βρομά το άσπάλεινο χέρι του Βαρούκι.

Άλως την ανεκάνθρωπη ψυχραμία του και την αλάνθαστη ματιά του, θα ήμουν στα δυό κωιμένους απ' το δοθάνοιχο του θηρίου στόμα!...

DANIEL RICHE

ΕΚΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΦΡ. ΜΙΣΤΡΑΛ

Η ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ ΦΑΥΝΟΥ

Έλα γυνή στην άργαλιά μου. Η νύχτα τώρα ξεφυλάει, στεγνές άνυλαμπές άρνετα και πριζοτρίζει το κληνηγί. Το κέδρονό μου το ρολόι με πένθημο ρυθμό χωνάει, κι' άπόμωκα μέσ' στα χοράρια ούρλιαζούν άγρια οι σκάλιοι.

Σαν κάτι να σκληθαίνη, τραγού μου. Έλα σμά μου, τα κόκαλά σου δός μου χελή, τα μάτια σου τα φλογισμένα, θέλω σαν Βάζη να σε σφίξω στη διακωιμένη άργαλιά μου, θέλω παράτος να πέσω στα στήθη σου τα πετρομένα.

Της χήρας το παιδί στο πλάι, στο σπίτι το γειτονικό μας ξεφύρηνσε δυό φορές και ξεφρυγνούνε οι γειτόνοι. Έλα να χύσιμε άγάπες, ζώες στο σπίτι το δικό μας, να κληνηγίμε μέσ' στη νύχτα. Για κίττα, πέρα, ξεμυρώνει.

Θέλω μέσα σ' αυτήν τη νύχτα, μέσ' στο νεκρό και στο σκοπαδί Ζωή να πάρω και να δώσω απ' τη ματιά σου, απ' τη χελή, Να λυόσω μ' ένα φίλημα σου και μ' ένα (σου χουδάτο χάδι Την ώρα που κληνηγίμε κι' ούρλιαζούν άγρια οι σκάλιοι.

ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΚΑΝΘΑΙΟΥ

Έλα να σε πάρω μέσ' στην άργαλιά (μου). Τάχατε που θάδωρες τέτοιαν άργαλιά; Έλα να μεθίσης από τα φίλιά μου, Τά τρελλά φίλιά!

Έλα να σε βρέξω με τα δάκρυά μου. Λόγια της ψυχής μου κληνηγαριτάρνια. Και να γύρης έλα δίπλα στην καρδιά (μου), Άλως φόβο κι' ένοια.

Το κληνηγικό κληνηγί απ' το να φωτίη Μόνο φοβισμένο. Λήσε τα μαλλιά σου, Δώσε μου τα χελή, γρηγορα, πεθαίνο.

Θέλω σαν κωυρέλι μέσ' στην άργαλιά μου Πότε να σε σφίγγω, πότε να σε παίρνω, Να σε ίδω να σβήσης κάτω απ' τα φιλιά μου και να σε συντρίβω στο βαρύ μου στέγνο.

Θέλω τα φίλιά σου να ρουφά να πίνω Τα ύγρα σου χελή, τα θολά σου μάτια. Την ψυχή μου δλη μέσα σου να χύνω, κι' βωτερα να πέφτω σά σφός κωιμάτια.

Θέλω να τα βλέπω όλα σκληθαίνε. Τα μαλλιά σου, την ψυχή, τα χελή. Όλα σά μιά μάζα κάτω πεταμένα Και να τα φωτίη μόνο το κληνηγί.

Θ Ε Λ Ξ

Θέλω να λύσω τα μαλλιά σου που μωιάζουν κληνηγοράχτες μαθρο. Θέλω να πίνω απ' τα φίλιά σου τ' άθάνητο το μαγεύ νερό. Να κληνηγί, να πονέσω, να κληνηγί Παρηγοριάν ο πόνος μου για νάβρω.

Θέλω στης νύχτας μέσα τ' άγρια και βαθειά σκοτάδια Να χύσω στην ψυχή μου δλη τη πολλή ματιά σου. Θέλω να μεθίη ή κληνηγαρή στην άργαλιά σου Νεκρών απ' τα πολλά σου βελουδένια χάδια.

Θέλω να νούσω φρίκη, άνατραχίλα, πόνο και κληνηγάρια. Θέλω την ώρα που ξεφρυγνιά σμά στο λίκνο ή (μάνια,

Ή την αήγη όταν άργα χωνά το δοθνο ή κληνηγί (μάνια, Γονατιστός να πώ βουδά μιά κληνηγαρή και μη (κατάρα.

Μεταφρασεις Ν. ΓΡΙΜΑΛΛΗ

Ο Προθηγκιανός ποιητής Φρειδερίκος Μιστράλ.

